

NY SVENSK FISKERITIDSKRIFT

ORGAN FÖR SVENSKA FISKAREFÖRBUNDET

UTGIVARE: FISKERIINTENDENTEN DR. N. ROSÉN, GÖTEBORG.

Nr 12

15 JUNI

1931

Vid återgivande av artiklar i denna tidskrift skall källan angivas.

Är skrattnåsen skadlig för fisket?

Denna fråga har under senare tid varit föremål för diskussion och nu blivit aktuell vid skånska kusten. Det kan därför vara av intresse anföra vad som säges härom i ett nyligen utgivet arbete av *Richard Stadie* (Beiträge zur Biologie der schlesischen Lachmöwenkolonie, i Berichte des Vereins Schlesischer Ornithologen, Breslau 1929), ehuru dessa undersökningar gälla sötvatten och dammar. Undersökningarna äro utförda i Schlesien, där kolonier av skrattnåsar finnas i vissa fiskdammsområden. Författaren drager av egna och vissa andra iakttagelser den slutsatsen, att skrattnåsen övergår till fiskfångst först i augusti, då uppfödandet av ungarna avslutats. Vid den tiden börja de emellertid lämna sina häckningsplatser. Enligt *Ecksteins* tidigare undersökningar kan skrattnåsen i oskyddade yngeldammar, på översvämmade ängar och i grunda små vatten bli en ivrig fiskätare. För bedömande av skrattnåsens förmåga att fånga fisk har förf. anställt försök angående skrattnåsens förmåga att dyka, en fråga rörande vilken gjorda uttalanden gå mycket isär. Enligt en författare skulle skrattnåsen blott taga sjuka fiskar. På djupare vatten skulle den ej kunna taga fisk, då den ej dyker och hugger jämförelsevis långsamt efter fisk i vatten. Endast i grunda och välbesatta yngeldammar skulle skrattnåsen kunna göra nämnvärd skada. En annan författare har uttalat, att en fågel, som vill fånga fisk, måste kunna dyka. Skrattnåsen är först och främst flygare och simmare; den kan ej dyka från simläge men däremot från flykten dyka ner i vattnet, varvid den dock blott når ner i vattnet med huvudet eller på sin höjd med bröstet. Det är emellertid ytterst sällan man ser den störtdyka. Andra uttalanden visa däremot, att somliga individer av skrattnåsen kunna störtdyka och att man kan påträffa skrattnåsar, som äro fullproppade med fiskyngel. Då man iakttagit störtdykande skrattnåsar, har man emellertid kunnat konstatera att förmågan att störtdyka är mycket olika utvecklade hos olika individer.

Stadie har vid sina försök använt 8 st. skrattnåsar, av vilka 5 trots otillräcklig utfodring ej förmådde lära sig att dyka från simläge. Resultaten av försöken framgå av följande översikt.

datum	antal försöksdjur	vattenbehållarens djup	resultat av dykningen: rudor, daggmaskar (från behållarens botten) daggmaskar
12.9	8	10 cm.	
13.9	8	10 »	
14.9	8	10 »	9 rudor
15.9	3	30 »	2 »
18.9	3	30 »	3 »
20.9	1	35 »	2 »

Vid ett djup av över 35—40 cm. blevo dykningsförsöken från simläge resultatlösa. I fråga om störtdykning från luften har Stadie ej själv haft tillfälle göra några iakttagelser utan citerar ett uttalande av Möller (år 1927): »Antagandet, att skrattmåsarna ej dyka, är fullkomligt felaktigt. Men de göra det på annat sätt än ändor och dykare, som blott sticka huvudet i vattnet, dyka och springa ett stycke utmed botten. Detta kunna måsarna ej göra. De flyga flera gånger 4—10 meter över vattnet, alltid mot vinden och merendels över ett vattendjup, som ej överstiger 1 meter. De se uppenbarligen mycket skrappt, och när de bli varse en fisk i vattnet eller på botten, skjuta de löst på den och hämta den med tämligen stor säkerhet. — — Att måsarna i klart vatten kunna taga fiskar på 75 cm. och sannolikt även på ännu större djup, därför kan jag förebbringa de mest bindande bevis — —» Stadie betvivlar dock att skrattmåsarna kunna taga en levande fisk på detta djup.

Om skrattmåsarna av naturen hänvisas till fiskföda, kunna de säkerligen anställa stor skada på fiskbeståndet. Huru mycket de då kunna förtära om dagen framgår av följande iakttagelser av Stadie:

31.8	åto	8	måsar	160	gram	gädda	och	290	gram	vitfisk
1.9	»	8	»	460	»	vitfisk				
15.9	»	8	»	665	»	rudor				
25.9	»	8	»	500	»	vitfisk				

För en jämförelsevis svag koloni på omkring 500 par beräknades den dagliga fiskförbrukningen uppgå till 75 kg., vari ungarnas föda ej är inräknad. Beträffande storleken av den fisk, skrattmåsarna taga, fann Stadie, att de kunde taga gäddor på 15 cm. längd och 5 cm. omkrets, rudor på 13 cm. längd och 10 cm. omkrets, sutare på 14 cm. längd och 8 cm. omkrets och vitfisk på 15 cm. längd och 10 cm. omkrets.

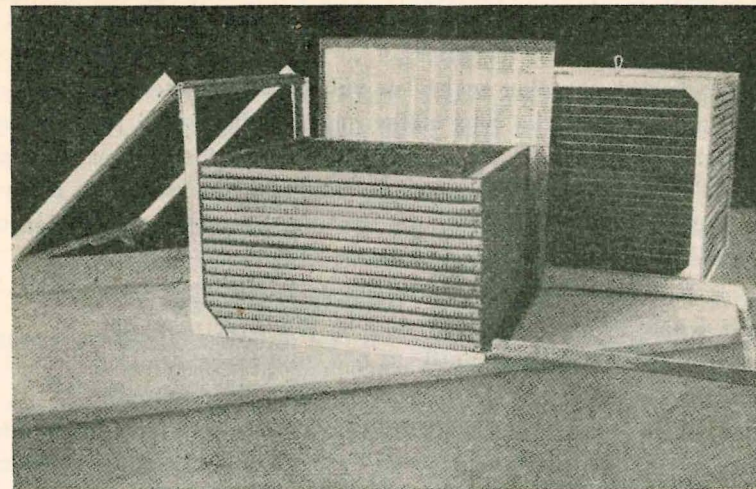
Huruvida skrattmåsarna förorsaka skada på fiskbeståndet i en trakt beror mycket på när de anträda sin vandring söderut. Ofta ge de sig i väg, innan tiden för fiskdieten infaller.

Mot att skrattmåsarna skyddas har även anförts, att de äro bärare av tarmparasiter, vilkas larver leva i fisk och förorsaka sjukdomar.

I somliga trakter äro förhållandena sådana, att skrattmåsarna ej kunna välla någon skada på fisket. Så är förhållandet t. ex. inom det av Stadie undersökta området.

N. R.

Kläckningsramar av aluminium

användas i den statliga fiskodlingsanstalten i Tornsdorf i Lettland. Ramarna förfärdigas av stansad aluminiumplåt. En ram rymmer 2,000 laxägg. 20 sådana ramar insätts i ett aluminiumställ och 5 ställ få plats i ett kläckningstråg. Ramarnas och ställens utseende framgår av vidstående bild (ur fiskerilaboratoriets bildarkiv i Riga, efter W. Mannsfeld). Kläckningstrågen äro byggda för längdström och ha en längd av 2,3 m. och en bredd av 45 cm. De äro på utsidan strukna med vit oljefärg och på insidan svarta, strukna med asfaltlack. De kunna slutas ljustätt med ett lock (enl. W. Mannsfeld).

Förutsägelser angående makrillfisket i norra Kattegatt och angränsande delar av Skagerack.

Häröver skriver dansken d:r Aage J. C. Jensen i Dansk Fiskeritidende för 27 maj följande, som vi tillåta oss återgiva.

Förutsägelsen angående makrillfiskets utbyte utifrån vattnets salthalt slog fel i fjol, i det att det var förutsagt att man kunde vänta ett utbyte som var större än normalt, medan utbytet av det danska fisket i Kattegatt och Skagerack blev 16 % under medeltalet för de närmast föregående 5 åren. Det må emellertid erinras om att det ständigt meddelats vid förutsägelseerna, att dessa kunna väntas slå in i 2 av 3 år. Grunden för förutsägelseerna äro ju, som man vill erinra sig, ett samband mellan makrillfiskets utbyte och styrkan av saltvattensinströmningen från Nordsjön under mars, april och maj, som A. C. Johansen påvisat. En stark inströmning medför i allmänhet, att där i juni och juli finnes jämförelsevis salt och kallt vatten i ytan i Kattegatt och de angrän-

sande delarna av Skagerack, och vid sådana tillfällen söka en större mängd makrill än normalt hitin för att leka. Omvänt medför en svag inströmning i allmänhet, att få makrillar uppträda här. Makrillens invandring till norra Kattégatt och angränsande delar av Skagerack är i hög grad en lekvandring och liksom andra fiskarter uppsöker makrillen vid lektiden vatten av visst bestämt slag. Inströmningens styrka kan mätas genom salthalten i bottenlagret, och inströmningen kan följas in genom Kattégatt genom de observationer, som göras vid de danska fyrskeppen. För de månader, då salthalten är av betydelse för makrillfisket, har chefen för det danska meteorologiska institutets nautiska avdelning välvilligt lämnat nedanstående observationer:

Skagens Rev 38 m. djup, mars 34,1 % (normalt).

Anholt Knob 28 m. djup, april: 33,8 % (0,8 över normalt).

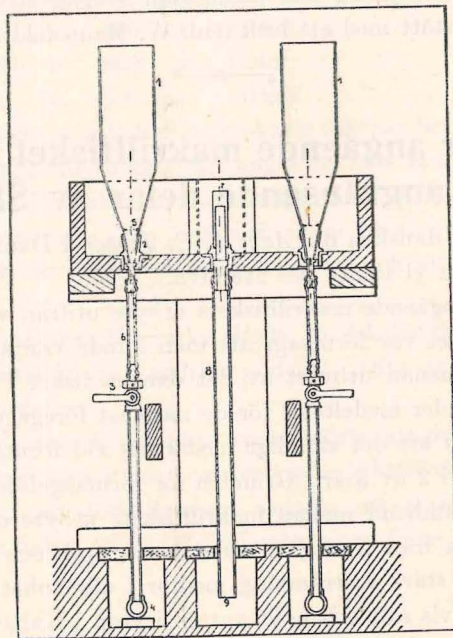
Schultz Grund 26 m. djup, april: 31,6 % (0,3 över normalt).

Schultz Grund 26 m., 1—17 maj 32,9 % (0,7 över normalt).

Det är således utsikt till att makrillfisket skall bli något över normalt.

Under de 6 år förutsägelser avgivits ha dessa slagit in under 4 år men fel år 1926, då där förutsades normalt utbyte, medan det blev betydligt under, och år 1930. Under bägge dessa år blev ytvattnet i juni och juli betydligt varmare än normalt, medan man av inströmningens styrka hade väntat, att ytvattnets temperatur skulle ha blivit ungefär normalt och lägre än normalt.

Sikkläckningsapparat.

I den statliga fiskodlingsanstalten i Tornsdorf (Letland) användas sikkläckningsglas anordnade på sätt vidstående figur visar (enl. W. Mannsfeld). 1 kläckningsglas, 2 fotstycke av förnicklad mässing, 3 regleringsventiler, 4 huvudkopplingsledning (från filtret), 5 strömfördelare av aluminium med fina hål, 6 gummislang, 7 avlopp, 8 gummislang, 9 avloppsränna. Alla metalldelar, som komma i beröring med äggen eller ynglet, bestå av aluminium eller starkt förnicklad mässing.

Meddelanden och notiser.

Luftblåsor i kläckningsvatten. I referat i N:r 10 av denna tidskrift under rubr. »Skötsel av befruktad fiskrom och utplantering av fiskyngel» påpekas bland annat den olägenhet, som uppstår, om luftblåsor få avsätta sig under gallerduken i kläckningstråg. Detta är lätt avhjälpt, om man avstänger kläckningstrågets övre ända med lämplig galler- eller silduk. När tilloppsvattnet till kläckningstråget passerar nämnda galler eller silduk brista alla luftblåsor eller flyta upp till ytan ovanför silduken.

J. A. Johansson.
Östanå.

Utredning angående strömmingsfisket. 1928 års riksdag anhöll hos Kungl. Maj:t om utredning att klarlägga, vilka åtgärder som äro erforderliga för reglerandet av strömmingsfisket å vissa delar av rikets ostkust. Justitieministern har nu tillkallat hovrättsassessorn A. C. T. Romberg och fiskeriintendenten dr Chr. Hessle att inom justitiedepartementet biträda vid denna utredning. Det gäller i främsta rummet att klarlägga förhållandena rörande skötfisket i skärgårdarna vid mellersta delen av ostkusten.

Det stora sillmålet. Liksom tidigare Svea hovrätt har högsta domstolen fastställt Stockholms rådhusrätts beslut att ogilla delägarnas i de bohuslänska vadlagen Göta och Hajen talan mot kronan om ersättning med 62.075 kronor med anledning av kontrakt mellan vadlagen och folkhushållningskommissionen år 1917 om leverans av sill.

Målet gällde egentligen ett stort antal vadlag, men processen omfattade till en början endast två för att erhålla prejudicerande utslag.

Redogörelse för fiskevårdskursen i Borens-hult den 27—29 april 1931. I april innevarande år avhölls den första av Lantbruks-

styrelsens fr. o. m. år 1931 påbörjade kurser i fiskevård och fiskodling i olika delar av landet.

Kursen öppnades den 27 april kl. 10 i församlingshuset Hyddan vid Borens-hults sluss nära Motala. Efter ett kort inledning- och hälsningsanförande lämnade undertecknad en orienterande översikt över Sveriges sötvattensfiske, de olika fiskarternas biologi samt huvudgrunddragen av fiskevården, omfattande fiskerilagstiftning, föreningsbildande, rationellt fiske och olika slag av fiskodling. Efter detta omkring 2,5 timmar långa föredrag, som beledsagades av ett stort antal skioptikonbilder, följde 2 timmars middagsrast, varefter föreståndaren vid Borens-hults fiskodlingsanstalt G. Arvidsson under halvannan timme föreläste över fiskodlingens olika detaljer. Härefter vidtog omedelbart demonstration av anstalten med dess olika kläckningsanordningar, nu fyllda med yngel, samt föreläsning av göskläckningssumpar, romförvaringssumpar, transportkärl etc.

Kl. 10 den 28 april fortsattes kursen med 2 timmars föreläsningar av fiskeriintendenten Ekman över ett flertal aktuella och särskilt för trakten betydelsefulla fiskerifrågor, varefter fiskeristipendiaten Nybelin under 1 timme med skioptikonbilder och föreläsning av levande material redogjorde för fisksjukdomar och fiskparasiter. Omedelbart därefter vidtog 1,5 timmes handledning i gäddodling, varvid deltagarna själva fingo utföra konstbefruktning och handhavande av rommen, iordningställande av kläckningslådor, rommens inläggning häri etc.

Efter 1,5 timmes middagsrast följde utfiskning av en yngeldamm med åtföljande sortering, räkning och mätning av fisken. De erhållna 1-åriga laxöringungarna utplanterades sedermera i närvaro av kursdeltagarna i övre delen av Motala ström.

På aftonen hade anordnats en gemensam enkel supé, därvid under god stämning

höllos åtskilliga tal, utfördes gluntsång m. m. Onsdagen den 29 april avreste deltagarna med buss och bilar till Lemunda, där trenne större motorbåtar väntade för en 5 timmars exkursion på Vättern. Enär is ännu kvarlåg i Motala-viken, kunde båtarna ej gå in till Motala. Under exkursionen, som ställdes till Erkarna, Fjuk och Pålgrundet, demonstrerades transport och utplantering av sik- och rödingyngel och olika för Vättern speciella fiskemetoder. I och med denna exkursion var kursen avslutad.

I kursen deltog 36 på förhand anmälda personer samt dessutom under vissa delar av kursen ytterligare 5 å 6 personer. De anmälda deltagarna utgjordes av 6 fiskare, 5 fiskerättsägare (godsägare), 4 fiskeritjänstemän, 16 skogsmän, därav Ombergs skogsskolas 14 elever, 1 läroverksadjunkt, 1 kraftverksingenjör samt 3 personer utan särskild anställning.

Av dessa hade 25 stycken önskat kost och logi genom kursledningens försorg. Inkvartering ägde rum hos ett flertal familjer nära Borens hult, och mat erhöles i Motala Verkstads värdshus. *Gunnar Alm.*

Konsumtion av saltsjöfisk i Lettland och Polen. Förbrukning av saltsjöfisk i Lettland taxeras till 10.700 ton, därav fångas i landet 9.200 ton och importeras 1.500 ton. I Polen äro förhållandena motsatta. Där konsumeras 20.300 ton saltsjöfisk, av vilka endast 2.800 ton fångas av landets fiskare. Sillkonsumtionen, som icke är inberäknad i ovan anförda siffror, är i dessa länder betydligt större än av annan fisk.

Land	År	Quantitet (ton)
Lettland	1930	19.244
»	» 1929	26.501
»	» 1928	23.194
Polen	1930	76.060
»	» 1929	83.445
»	» 1928	68.545
Ryssland	1930	85.229
»	» 1929	42.369
»	» 1928	37.232
Litauen	1930	15.411
»	» 1929	18.251
»	» 1928	14.596
Estland	1930	6.522
»	» 1929	10.384
»	» 1928	11.163

Alla dessa länder utom Ryssland uppvisa en genomgående minskning av förbrukningen. Förbrukningen 1930 var exklusiv Ryssland 117.287 ton emot 138.681 ton 1929. En minskning med c:a 15%. Ryssland däremot har, som synes, på ett år fördubblat förbrukningen från 42.369 ton till 85.229. Sitt behov av sill täcker Ryssland huvudsakligen i Norge och de andra länderna i England.

Fiskare i Limhamn starta egen fiskförsäljning. Fiskeriföreningen Öresund i Limhamn har i dagarna startat sin egen fiskförsäljning, varigenom huvudsakligen kommer att försälas av föreningens medlemmar ilandförda fångster. Kontroll kommer att utövas så att endast första klass varor komma att tillhandahållas. Allmänheten bör därför med största förtroende kunna göra sina inköp från föreningen.

Försäljningsstånd öppnas till en början på två platser i Malmö, nämligen å östra fisktorget vid Drottninghallen och å Södervärns fisktorg, men dessutom expedieras fisk till andra platser och orter. Vid rikliga fångster sker försäljning även från båtar vid fiskehamnskajerna.

Detta affärsföretag har tillkommit av flera anledningar. Fiskets utövar i Malmöhus län ha länge klagat över svårigheten att avyttra den fisk, som fångats. Detta förhållande torde inte bero på minskad fiskkonsumtion, utan snarare på fiskhandlarnas lust att i onödigt stor utsträckning gynna fiskimporten från Danmark.

Konsumenternas klagomål ha länge gått ut på, att fisken är för dyr och att den inte alltid är så smaklig som man önskar. Stora omkostnader ha medverkat till ett alltför högt fiskpris och den sumpning av fisk, som försiggår i stor omfattning, medför att fisken inte blir så njutbar. Då nu fiskarna själva ta hand om fiskförsäljningen, kan allmänheten hoppas på att priserna bli så hyggliga, att köplusten skall kunna ökas. Fisk, som hör till de sundaste födoämnen, får icke genom sitt pris bli blott en lyxvara. Varje hushåll bör kunna ha råd till att äta fisk två å tre gånger i veckan. Den direkta försäljningen till konsumenterna har också det goda med sig, att varan alltid är färsk och i gott skick.

Limhamnsföreningens fiskförsäljning har startats med stöd av Malmöhus läns fiskeriförening. (Ur Arbetet).

Kontrollstämpling av saltströmming ämnar Österbottens fiskeriförbund i Finland införa. Den skulle bli frivillig, men man räknar med att den av fackman kontrollerade och stämplade varan skall röna mera efterfrågan och betinga högre pris.

Fiskerigränsen vid Island. Sträng kontroll utövas numera över, att främmande fiskefartyg ej vid fiske överskrida fiskerigränsen eller begagna isländskt sjöterritorium till bas vid fiske. Då i år ett flertal svenska fiskare ända idka fiske utanför Island och inom kort begiva sig dit, må de allvarligen göras uppmärksamma på att de måste respektera de isländska lagarna och ej överskrida fiskerigränsen. I annat fall

riskera de mycket stränga straff. Hitintills har ej något svenskt fiskefartyg uppbringats för olovligt fiske vid Island och man vill hoppas, att de svenska fiskarna alltjämt skola veta att hävda sitt anseende för att vara lojala och laglydiga.

Kälarnas fiskodlingsanstalt. Till fiskmästare har utsetts herr G. Molin, Aspa bruk (Nerike).

Tullen å tomatpurré. Fiskkonserverfabrikernas förening i Lysekil hemställer i en skrivelse till k. mt om sådan ändring i gällande tulltaxa, att tomatpurré i burkar om minst 4 $\frac{1}{2}$ kg. bruttovikt får införas tullfritt. Det påpekas, att tullfrågan för tomatpurré nu blir alltmera aktuell, sedan vi även här i Sverige börjat fiska skarpsill sommardag på norskt manér för sardintillverkning och dessutom har det s. k. efterfisket till sjöss, varvid stora mängder sill ilandföres, visat sig bli en regelbunden faktor att räkna med. För att i full omfattning kunna omhändertaga fångsterna bli fabriken hänvisade att söka nya marknader, varvid närmast en inläggning av tomat sill eller sardiner i likhet med i Norge är att räkna med. För en sådan inläggnings utveckling är emellertid tullfrihet å tomat i likhet med vad som gäller i Norge och Danmark första villkoret.

Alternativt anhålles om förtullning efter enhetlig trafik av exempelvis 5 öre per kg. F. n. utgår tullen med 50 öre per kg., om varan innehåller socker och salt, med 25 öre per kg. om varan innehåller salt, med 15 öre per kg. om varan är fri från socker och salt, ett förhållande som medför ständiga svårigheter för importörerna.

Ett arbetsår vid Aneboda fiskeriskola. När undertecknad beslöt sig för att söka inträde vid ovannämnda skola, var detta mera för att erhålla ett »papper», ej så mycket för att lära något nytt. Huru feltänkt detta var, kommer denna lilla översikt över ett arbetsår därstädes att visa. Även om man känner sig aldrig så säker på att kunna sitt yrke, så erfar man efter en tids vistelse vid Aneboda, att det är oändligt mycket, som den praktiske fiskaren står främmande för, men man blir, om man vill, och tack vare en god lärarekår, på ett lättfattligt sätt snart insatt i alla de nya uppgifter, som strömma en till mötes, under den tid man blivit antagen att vistas där.

Tänk eder, en gråkall vinterdag, nyss avstigen vid en liten station i mellersta Småland, och mot Eder kommer en liten bredbent, genuin smålänning, glatt häl-

sande, som om man varit bekant hela sitt liv. Detta är arbetsförmannen, med vilken man mycket kommer att få samarbeta under året. Vid framkomsten till skolan blir man välkomnad med mat och dryck, och när man sedan fått plocka in sina grejor i bostaden kommer doktorn (föreståndaren) och välkomnar samt tager samtliga med utåt anläggningarna ett slag.

Så börjar första delen av arbetsåret (redskapskursen) under ledning av den skicklige och erfarne jägaren och fiskmästaren Per Asp, en lugn, säker och gemytlig människa. Jag minns det året, som undertecknad var där, hans lugna fråga, när vi började kursen, om det var någon som kunde göra en bindnål? Näå då va ingen! Jasså, då är det bäst ni får börja med att lära Eder det. Efter 10 veckors redskaps-tillverkning, varvid man får lära sig allt vad som hör till ett välordnat insjöfiske ifråga om tillverkning samt uppsättning av nät och ryssjor m. m. och under vilken tid det även hålles föreläsningar i fiskeribiologi m. m., är man färdig att skiljas. De, som endast skulle gå igenom redskapskursen resa hem. Av de övriga, som skola delta i hela kursen, får en del resa till Lamhult, beläget 7 km. från skolan, för att där delta i nät- och ryssjefiske. De övriga få resa till Skåne för att där biträda i ryssje- och notfiske. Dessa arbeten räcka till midsommar, då permission i allmänhet beviljas några dagar för vistelse i hemorten.

I Lamhult få deltagarna under fiskmästare Asps skickliga ledning — om de ej förut kunna något — de första grunderna i verkligt insjöfiske, men man får även biträda med utfiskning av dammarna i Aneboda. Vidare erhåller man någon kännedom om kläckning av gädd- och gösrom.

Efter återkomsten från permissionen vid midsommar, vidtager i Aneboda en kurs i dammhushållning, under ledning av d:r Nordqvist. Under denna tid föreläses om dammhushållning i allmänhet, men tid är även anslagen till avvägningsövningar, ritning m. m. Denna kurs varar 5—6 veckor, samt avslutas dels med skriftliga prov i form av hushållsplaner dels muntliga prov i form av kritik av desamma. I denna kurs inneslutes även en kurs på 6 dagar, avsedd för mindre jordbrukare vilka önska bliva insatta i dammhushållning. Sedan bär det åter i väg ut på praktiska arbeten. Den närmaste månaden bli alla placerade i Lamhult under fiskmästare Asps ledning. När detta fiske är slut få de, som under våren varit i Lamhult, resa till Skåne, för att där under ledning av den energiske

fiskmästare Johansson lära sig rev- och notfiske. Kursen där är förlagd till Börninge, 3 mil från Malmö stad, beläget i närheten av Havgård-, Kloster-, Stor- samt Fjällfotajöarna. Efter 2 månadars vistelse där, under vilken tid man med all säkerhet även kommer i tillfälle att bese skolans anläggningar vid Eriksdal, har man att åter resa till Aneboda för en avslutningskurs, under ledning av d:r Nordqvist och d:r Swenander, båda experter på var sina områden. Under denna kurs repeteras det som genomgått vid de föregående kurserna (utom redskapstillverkning), varunder man får ytterligare fördjupa sig i de genomgångna ämnena. Därmed är arbetsåret slut.

Den utrustning, man behöver ha med sig på kursen är arbets- och »gäbortskläder», stövlar samt regnkläder och av Svenska jordbrukets bok bandet Sötvattensfiske och Fiskodling, samt — om man har några — ritmaterial. Detta senare är dock ej nödvändigt, när skolan håller alla material. Men har man sådana, är det så mycket trevligare. Om man ej har ovannämnda bok, vilken väl numera alla fiskare ha, så får man köpa den genom skolan. I denna bok finnes nästan allt det man kommer att studera under året. I övrigt erhålles mat, husrum, sängutrustning, ved och lyse samt övriga material, som åtgår under kurserna, av skolan.

Om man så skulle våga sig på ett omdöme om ett arbetsår vid Aneboda fiskeriskola, så tror jag först att jag skulle vilja säga att det vore önskvärdt, att den »praktiska» delen av året finge vika litet för den »teoretiska» delen. För det andra skulle jag vilja säga att man får vara tacksam att staten m. fl. ställt in sådan fackskola med en så välkvalificerad lärarepersonal till förfogande till fiskets utövar. När skolan huvudsakligen sysslar med dammhushållning samt insjöfiske, må det tillåtas mig att framföra som ett önskemål, att staten kunde giva kustfisket en liknande skola med en lika välkvalificerad lärarekår.

»Sutare» 19.

Abborrstammen, dess uppträdande och vård. Det faktum att i en tid, då överproduktion och prisfall är en allmän företeelse, vår s. k. fjällfisk av vad slag den än vara må bibehåller sitt pris och sin ställning på marknaden är mera än något ägnat att bekräfta den uppskattning, som dessa fiskslag i vida kretsar kommit till del. Och detta med rätta, ty någorlunda rätt tillredd är fjällfisken på matsedeln nästan utan konkurrens.

Ett fiskslag, som hittills på många håll knappast ägnats någon omtanke, är abbor-

ren. Åtminstone har densamma icke kommit till del vad den förvisso förtjänade. Abborren är såsom anrättning i hög grad smaklig, för att inte säga läcker. Före kriget stod den i St. Petersburg synnerligen högt i pris och efterfrågan på densamma var större än på gädda. Dock brister det inte heller i vårt land på denna punkt. Fiskarena själva förstå icke på många håll att de måste fara varligt fram även med abborrstammen; det gäller inte bara att kapa till sig i tid och otid utan när densamma har största värde, d. v. s. är mest näringsrik och vid gott pris. Att vi dock när det är fråga om abborrstammen t. v. hava att räkna med en rätt stark sådan, är visserligen ett faktum, men för ingen del något, som motiverar att tillämpa ett »lät gå» system.

Det är knappast något vanskligare än att på grundvalen av praktiska rön vid fisket och andra medel gives inte söka utleta orsakerna och lagarna för abborrens uppträdande. Måhända måste man dock som stöd för antagandena betrakta överensstämmande åsikter, som uppstått oberoende av varandra och vilka man stöter på litet här och var. I detta fall gäller det förhållandena i den åboländska skärgården.

I vad mån abborren, som tillhör de värlekande fiskarna, förrättar sin lek längre ute i skärgårdsvattnen är en fråga, som på senare tiden allt ivrigare begynt diskuteras bland fiskarna. Intresset för just denna sida i abborrens levnadsförhållanden botten i en önskan att söka få klarlagt var densamma under leken helst bör lämnas i fred.

Diskussionen i denna punkt föränledes även av att man trots sig förmärka att abborren, åtminstone i långt högre grad än gäddan, är en fisk med vandringsvanor. Det förefaller nämligen som om den efter förrättad lek vid fastlandssidan och de inre delarna av skärgården vid midsommartiden i större utsträckning förflyttade sig till den yttre skärgården och havsbandet för att åter mot hösten företaga en vandring i motsatt riktning. Den lilla mängd abborre, som leker i de yttre skärgårdsvattnen, är till ytterlighet småvuxen och oansenlig. Taget härtill de i dessa vatten för storm och vågor dåligt skyddade lekplatserna i betraktande, kan med stor sannolikhet antagas att denna lek ej lämnar nämnvärda resultat.

Huru äro nu förhållandena längre inne i skärgården och vid fastlandskusten. Överhuvudtaget kan sägas att de äro direkt motsatta de ovan skisserade för de yttre vattnen. Den, som helt litet är förtrogen med fisket i de inre skärgårdsvattnen, vet att man där nästan överallt under lektiden på

vårarna fiskar massor av stor- och småvuxen lekaborre och kan därför inte frigöra sig från övertygelsen att dessa äro de egentliga lekplatserna för abborren. Vad de yttre vattnen vidkomma äro de av endast ringa betydelse för stammens fortbestånd. Här i dessa skyddade och varma skärgårdsvatten bör rommen, sedan den en gång blivit befruktad, gå en säker utveckling till mötes och i sinom tid ynglet i de vegetationsrika vattnen finna rik planktonvärld till föda.

Men tyvärr bedrivs å dessa abborrens lekplatser under lektiden ett intensivt fiske efter densamma, mestadels med storryssjor av ett eller annat slag. Fångsterna äro därför denna tid ofta måttlösa. Därtill kommer att fisken då är som magrast, i det närmaste endast fjäll och ben. Denna omständighet i förening med att marknaden då är överfylld av fisk gör att prisen på abborren å fiskeplatserna gå ned till något tiotal penni per kg. Självfallet kan under sådan omständigheter inte heller all denna nästan värdelösa fisk avyttras till något pris alls, en omständighet som gör att i synnerhet den småvuxna fisken redan på fiskeplatserna vrakas och fullständigt går till spillo.

Ovan nämndes om abborrens vana att företaga vandringar. Det är först efter leken den synbarligen stiger ut i skärgården, antagligen för att söka föda. Följden härav är att man därute redan vid midsommartiden börjar fiska relativt fet och storvuxen abborre av sådant slag, som man icke vet att på våren skulle lekt därute, utan förefaller hava kommit från orter, där den tidigare lekt. Vid midsommartiden är nämligen leken mången gång natt och jämt förbi längre ute i skärgården och fisken behöver dock i regeln några veckor att hämta sig efter leken.

Vid midsommartiden äro också förhållandena sådana att fiske av abborre kan och bör bedrivs; vanligen betala uppköparna vid denna tid på fiskeplatserna 5—6 mk per kg. Och enahanda förbliva förhållandena under hela sommaren och hösten.

På grund av dessa förhållanden hör man allt oftare ute i skärgården farhågor uttalas för abborrstammens fortbestående. Mången påstår även att sedan storryssjorna kommo i bruk vid fastlandskusten en tydlig tillbakagång av abborre kan skönjas. Ett ganska enhälligt krav är därför att dessa bragder måtte förbjudas under lektiden; ett fiske i mindre stil under denna tid hade säkert till följd ett bättre pris, varigenom det ekonomiska utbytet bleve enahanda. Ett steg i rätt riktning vore redan om den i lag fastslagna högsta tillåtna tätheten för fjällfiskebragder bleve reviderad. Redskap med

den nu gällande tätheten, 25 varv per halv meter, d. v. s. 30 varv per aln, fånga bort helt små abborrar. Ett i lag stadgat minimum för abborre, 15—18 cm., under vilket fisken icke finge tillsalu föras, skulle sannolikt även råda bot för nämnda missförhållanden.

Det är alltså rätt mycket som med avseende å abborren borde fås till stånd. Önskningsmålen äro ej heller av det slag att de på ett våldsamt sätt skulle gripa in i ett för mången viktigt näringsfång, utan långt snarare förbättra detsamma, ty såsom det nu hushållas på lekplatserna med abborren måste densamma starkt avtaga. Dessutom har den närmare fastlandskusten icke på långt när samma ekonomiska betydelse som ute i skärgården, där den mångenstädes utgör den viktigaste inkomstkällan.

A. Jansson.

(i Fiskeritidskrift f. Finland).

Skydd för kräftbeståndet. Lantbruksstyrelsen har hemställt, att Kungl. Maj:t måtte utfärda dels kung. om sådan ändring i kungl. fiskeristadgan, att *fiske efter kräftor* skall vara förbjudet från och med den 1 november till klockan 6 e. m. den 7 augusti nästföljande år — dock att K. B. skall äga förordna, att fredningstiden för viss ort skall inträda tidigare än den 1 november — och att *kräftor under 9 cm. längd* ej må fångas, dels kung., att *införsel av kräftor* skall vara förbjuden under tiden från och med den 1 november till och med den 7 augusti nästföljande år samt att det ock skall vara förbjudet att även eljest till riket införa kräftor, som i längd icke hålla 9 cm.

I framställningen anföres bl. a. följande. »I lantbruksstyrelsens under senare år till Kungl. Maj:t avlätna framställningar ang. vidtagande av åtgärder till förhindrande av kräftpestens spridning inom landet har styrelsen påvisat, huru som den ifrågavarande sjukdomen på senare tiden alltmer griper omkring sig och hurusom kräftbestånden i stora delar av landet därigenom dels redan förintats, dels löpa fara att genom sjukdomens ytterligare spridning inom landet, dels ock om möjligt upphjälpa de kvarvarande kräftbestånden. Att behovet av särskilda åtgärders vidtagande är stort, bestyrkes även i sin mån av de talrika framställningar i sådant syfte, som tid efter annan inkomma till lantbruksstyrelsen. — — —

Vad först angår åtgärder mot kräftpestens spridning vill lantbruksstyrelsen inrätta, att

Kungl. Maj:t efter framställning i ämnet från lantbruksstyrelsen årligen plägar utfärda bestämmelser till förhindrande av sjukdomens spridning — — — —. Trots alla de olika åtgärder, som vidtagas för att hindra den smittosamma kräftpestens spridning, kan det likväl ej förnekas, att man måste räkna med möjligheten, att pestsjuka kräftor införas till landet från pestsmittade trakter, framförallt från Finland. Införandet av dylika pestsjuka kräftor innebär emellertid en mycket stor fara för landets kräftbestånd i det fall, att dessa kräftor inkomma före den tid, då kräftfisket börjar. Redan under senare delen av juli månad kunna sålunda utländska kräftor erhållas överallt i landet, och risken för smittas överförande till olika delar av landet genom dessa kräftor måste anses stor. En måhända ännu större nackdel med den nuvarande kräftimporten före den hos oss inträdande fångsttiden — ligger däri, att fiske i olaga tid av kräftor härigenom underlättas. För närvarande bedrivs nämligen — — — — före den i vårt land lovliga kräftfisketidens början ett mångenstädes mycket intensivt olaga fiske såväl på egna som på andras fiskevatten. De sålunda olovligen fångade kräftorna sumpas till en del för att, när den lovliga tiden börjar, genast utsläppas i marknaden, men dels och kanske i ännu större utsträckning, utsläppas de genast i handeln under sken av att vara importerade och alltså för försäljning lovliga kräftor. Kräftorna stå nämligen vid denna tid avsevärt högre i pris än längre fram under kräftfiskesäsongen, då de inhemska kräftorna tillförts marknaden. Det nu omnämnda tjuvfisket är skadligt icke endast genom för tidig beskattning av kräftbestånden på så sätt, att kräftorna då ännu ej bara helt avslutat sin skalömsning och därför till stor del dö under tiden mellan fångst och försäljning, utan även och framförallt genom den stora fara för kräftpestens spridning,

som ett dylikt tjuvfiske innebär därigenom, att dessa fiskare ofta äro personer, som fara från trakt till trakt under användande av sina fångstredskap än i den ena och än i den andra sjön. Fara för pestens spridning från pesthärjade till ännu pestfria områden blir härigenom stor.

Då, såsom ovan nämnts, vårt lands kräftbestånd under de senaste åren i hög grad decimerats, torde alla åtgärder böra vidtagas, som kunna anses skydda och upphjälpa dessa bestånd och framförallt skydda dem mot kräftpestens härjningar. En sådan åtgärd av mycket stor betydelse vore importförbud för kräftor före den tid, då kräftfisket tager sin början. Vid denna tid är importen såsom ovan nämnts skadlig, dels ur den synpunkten att risken för kräftpestens spridning genom eventuellt införande till och spridning i olika delar av landet av i pest sjuka eller döda kräftor ökas, dels genom de möjligheter för tjuvfiske och därmed följande faror för beståndet, som därigenom uppstå. Ett sådant importförbud bör därför vara generell och alltså innebära förbud att från varje annat land hit införa kräftor. Vad åter angår import av kräftor under den för fångst av kräftor i vårt land tillåtna tiden, så kan givetvis genom en sådan import intet ökat tjuvfiske uppstå. Möjligheten att pestsjuka kräftor införas till landet förefinnes emellertid även då, varför ett förbud mot import från pestsmittade länder givetvis även under denna tid av året vore önskvärdt. Med hänsyn till den omständigheten, att importerade kräftor under kräftfisketiden knappast torde tillföras de områden i landet, där ett givande kräftfiske bedrivs och där alltså ett nedsmittande av bestånden i första hand bör undvikas, synes det dock enligt lantbruksstyrelsens mening vara viktigast, att importförbud gäller under den tid, då kräftfiske icke pågår inom landet. — — — —».

Litteratur.

Lübbert & Ehrenbaum, Handbuch d. Seefischerei Nordeuropas, Bd VIII, H. 2. *Mortensen & Strubberg*, Die dänische Seefischerei. — Schweizerbart'sche Verlagsbuchhandlung, Stuttgart 1931. Pris 26,50 Mark. Varje ny volym av denna förträffliga handbok är att hälsa med glädje. För svenska fiskeriintresserade har den nu föreliggande sitt särskilda intresse, då den behandlar fisket i ett av våra grannländer. Det är ett med mycket stor grundlighet och sak-

kunskap utfört och väl illustrerat arbete. En detaljerad redogörelse lämnas för huru det danska saltsjöfisket bedrivs. Huvudvikten har lagts på det nutida fisket, men en översikt har lämnats över fiskets utveckling under följande perioder: stenåldern till 1850, 1850—1900, 1900—nuvarande tid. Ett flertal statistiska tabeller visa fiskets utbyte, såväl i sin helhet som inom olika fiskevatten och av olika fiskslag, ungefär antalet redskap av olika slag som användas

m. m. Redogörelse lämnas i detalj för på vilka platser, under vilka årstider och med vilka redskap de olika fiskslagen fångas. Rödspätta, torsk, kolja, sill och ål äro de viktigaste. Åt fisket i fjordarna ägnas en särskild avdelning. De olika båttyperna beskrivas och en del standardmått angivas. Av redskapen äro snurrevadar av olika slag, bottengarn och ryssjor karakteristiska för det danska saltsjöfisket och beskrivningen på dem och deras användning därför av särskild intresse. En kort redogörelse lämnas

vidare för fiskerilagstiftning, fiskehamnar, fiskhandel, fiskeexport och -import, fiskindustri, statsunderstöd åt fiskerinäringen m. m. En karta visar de danska fiskevatten (påpekas må att gränslinjen mellan Kattegatt och Skagerack på kartan ej dragits på sätt texten angiver). Ett särskilt kapitel behandlar fisket på Färöarna. För alla, som önska taga kännedom om danska fiskeriförhållanden, är volymen en ovärderlig uppslagsbok.

N. R.

Sveriges saltsjöfiske 1929

(enl. Sveriges officiella statistik).

Norrbottnens län	892 609 kg.;	466 062 kr.
Västerbottnens »	1 000 139 »	313 259 »
Västernorrlands »	3 183 710 »	501 865 »
Gävleborgs »	4 646 721 »	747 712 »
Uppsala »	914 693 »	167 132 »
Stockholms »	4 077 011 »	1 173 589 »
Södermanlands »	664 595 »	323 580 »
Östergötlands »	1 079 720 »	367 967 »
Kalmar »	3 872 341 »	2 241 534 »
Gotlands »	1 989 735 »	451 726 »
Blekinge »	4 435 403 »	1 795 324 »
Kristianstads »	1 664 098 »	704 946 »
Malmöhus »	2 734 858 »	1 383 106 »
Hallands »	2 913 347 »	831 883 »
Göteborgs o. Bohus »	48 203 115 »	13 479 228 »
Hela riket	82 272 095 kg.;	24 948 913 kr.

(Forts. fr. 4:de annonssidan).

Antalet fiskeriföreningar inom länet (en del komb. jakt- och fiskeriföreningar) är nu 32 med c:a 1.172 medlemmar.

Fiskeriföreningar äro dessutom under bildande på flera håll inom länet. Det är emellertid ej nog med att en förening bildas, att den finns på papperet. En sådan »pappersförening» manifesterar visserligen på sätt och vis sitt intresse också den, men dess insats är ju av mera passiv art. Främst gäller det att få bort tjuvfisket. Först då detta avlägsnats, få fiskerättsinnehavarna det rätta intresset för fiskevattnets skötsel.

Därför gäller det för fiskeriföreningarna att hålla intensiteten uppe att ej slappna av.

J. Olsén.

Gingsjöns fiskevårdsförening, omfattande Gingsjön i Björketorps socken bildades vid ett sammanträde å Hällingsjö Gästgivaregård den 28 maj efter ett inledningsanförande av fiskerikonulenten E. Skoglund. Fiskeristyrelsens normalstadgar antogos såsom föreningens stadgar, och årsavgiften bestämde till 2 kr. per medlem. Till ledamöter i föreningens styrelse utsågos med akklama-

tion herrar Per Bråkenhielm, Smedstorp, Claes Nyqvist, Kyrkhult och Karl Karlsson, Gingsered, med herr Alex. Andersson, Eriksmyst, som suppleant. Styrelsen utsåg inom sig till ordförande, sekreterare och kassaförvaltare förvaltaren P. Bråkenhielm, Till revisorer av föreningens räkenskaper innevarande år utsågos likaledes med akklamation herr J. N. Ekman, Hällingsjö och Carl Gustafsson, Sjötorpet, med herr Karl Åberg, Högsbo, som suppleant.

Det beslöts, att allt fiske i Gingsjön skall vara förbjudet för obehöriga och att var och en av fiskerättsägarna skall tillse att fiskerilagarna efterlevas och att tjuvfiske icke utövas. Överträdelse skall anmälas till föreningens styrelse för åtgärders vidtagande. För upphjälpande av sjöns gäddbestånd beslöt att gädda under 40 cms längd icke får fångas, och att vinterfiske efter gädda ej får utövas under tre år och att vid gäddfiske under lek rommen skall konstbefruktas och på lämpligt sätt utläggas för kläckning. Föreningen beslöt dessutom att hos fiskeristyrelsen föreslå, att 500 st. ensamriga gäddungar inplanteras i sjön. Slutligen beslöt föreningen att anmäla sin ordförande som medlem i Svenska fiskareförbundet i och för erhållande av förbundets tidskrift.

Rammsjöns fiskevårdsförening, omfattande Rammsjön i Dannike socken av Älvsborgs län, bildades vid ett sammanträde i Dannike kommunalrum den 9 juni under ordförandeskap av greve M. De la Gardie efter ett inledningsanförande av fiskerikonsulent E. Skoglund. Fiskeristyrelsens normalstadgar antogs såsom föreningens stadgar och årsavgiften bestämdes till 1 kr. pr medlem. Till ledamöter i föreningens styrelse utsågos med acklamation herrar greve Magnus De la Gardie, Höögårde, Ivar Claesson, Lekstaden, Aron Claesson, Stommen, Erik Claesson, Lerjered Mellang., och Enock Björk, Lerjered Mellang., med herrar Josef Jacobsson, Lerjered Mellang., och Leander Andersson, Lerjered Storeg., som suppleanter. Styrelsen utsåg inom sig till ordförande och sekreterare greve M. De la Gardie, till vice ordförande hr Aron Claesson, och till kassaförvaltare hr Ivar Claesson. Till revisorer av föreningens räkenskaper innevarande år utsågos likaledes med acklamation hrr Evert Norén, Lerjered Ödeg., och Oskar Johansson, Lerjered Mellang., med hr Oskar Andersson, Lerjered Storeg., som suppleant.

Det beslöts att allt fiske i sjön skall vara förbjudet för obehöriga och att var och en av fiskerättsägarna skall tillse att fiskerilagarna efterlevas och att tjuvfiske icke utövas. Överträdelse skall anmälas till föreningens styrelse för åtgärders vidtagande. Uppdrogs åt styrelsen att uppgöra ett förslag till uppdelning av sjön för kräftfisket efter fiskerätten så att var och en av fiskerättsägarna få ett särskilt område för detta fiske. Detta förslag skulle sedan underställas föreningen vid ett kommande sammanträde före årets kräftfiskesäsang. För upphjälpande av sjöns gäddbestånd beslöts att gädda understigande 40 cms längd icke får fångas i sjön, att under två år allt vinterfiske förbjödes, likaså lekfiske efter gädda. Dessutom beslöts en del detaljbestämmelser angående fiskets och kräftfångstens utövande i sjön.

E. S.

Fiskeristyrelsens i S:a Älvsborgs län verksamhet. Älvsborgs läns södra hushållnings-sällskaps fiskeristyrelse avhöll den 6 juni sammanträde i Borås under ordförandeskap av disponenten Birger Lindeblad. Därvid beslöts bl. a. att hos Kungl. lantbruksstyrelsen anhålla om förordnande för statens fiskeriingeniör att undersöka möjligheterna för anläggning av en kläckningsanstalt för rom av laxöring och sik vid Åsunden eller eventuellt annan plats, att arbeta för en sammanslutning av områdets fiskevårdsföreningar till ett fiskevårdsförbund, att vissa sjöar i vilka föreslagits inplantering av fiskyngel under åren 1931—1932 skulle undersökas av fiskerikonsulent. Dessutom beslöts att dylik sjöundersökning enligt K. lantbruksstyrelsens föreskrifter skulle utföras av vissa tidigare ej undersökta sjöar, vars areal överstiger 10 hektar, distriktsvis med början i år i Marks härad för att slutligen omfatta hela området.

Det meddelades att vid kläckningsanstalten i Ryda pr Borås under våren erhållits 642.000 st. yngel, varav 101.000 sik, 510.000 siklöja, 4.000 laxöring och 27.000 gäddyngel, vilket yngel inplanterats i sjöar och dammar inom området. Beslöts att det yngel, som event. kommer att erhållas från i anstalten inlagd rom av den i St. Holsjön förekommande vårlekande siklöjan skulle insättas i sjön Oklängen i och för undersökning om den vårlekande formen bibehålles vid överföring till annan sjö. Årets kläckningsresultat är det bästa som hittills uppnåtts vid anstalten. Programmet för fiskerikursen å Sämsholm 11—13 juni godkändes, varvid meddelades att hittills inkommit anmälningar till kursen från 21 personer. Till den av K. lantbruksstyrelsen planerade fortsättningskursen för fiskeritjänstemän i Aneboda under tiden 26 aug—6 sept. innevarande år beslöt styrelsen anmäla sin fiskerikonsulent.

E. S.

**ÄT MERA FISK,
SVENSKA FOLK!**

JANNE A. CLÄSSON, Göteborg.

Telegramadr.: »Silljan».

Sund, närande och billig föda. Kolja, torsk, vittling, havslax, tunga, spätta samt

Färsk makrill

inkommer alla dagar i veckan och exp. mot efterkrav. Skriv eller telefonera till

Telefon: 42290, 42289, 41243